

S İ R K Ü L E R : 2 0 2 1 / 3 4

25.05.2021

FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI

Bilindiği üzere 2013 yılında mevzuatımıza giren finansman gider kısıtlaması uzun süredir uygulanmamıştır. Çünkü Cumhurbaşkanı tarafından gider kısıtlamasında kullanılacak oran belirlenmemiştir. 4 Şubat 2021 tarihli Resmi Gazete ile Kurumlar Vergisi Kanunu 11/i ve Gelir Vergisi Kanunu 41/9 maddesinde yer alan bu düzenleme ve yetki çerçevesinde Finansman Gider Kısıtlaması oranını 10% olarak belirlenmiş olup, linki aşağıda yer almaktadır.

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/02/20210204-11.pdf>

Finansman Gider Kısıtlaması uygulamasına ilişkin 18 Seri No'lu Kurumlar Genel Tebliği 25.05.2021 tarihli ve 31491sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup, linki aşağıdadır.

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/05/20210525-4.htm>

Finansman Gider Kısıtlaması Nedir?

Yabancı kaynakları (YK) öz kaynakları (ÖK) aşan işletmelerde, aşan kısma münhasır olmak üzere, yatırımın maliyetine eklenenler hariç, işletmede kullanılan yabancı kaynaklara **ilişkin** faiz, komisyon, vade farkı, kâr payı, kur farkı ve benzeri adlar altında yapılan **gider ve maliyet unsurları toplamının %10'unun** kanunen kabul edilmeyen gider (KKEG) olmasıdır.

Yani formül şudur: $KKEG = \text{Finansman Gideri} * 10\% * (\text{YK} - \text{ÖK}) / \text{YK}$

Yani burada bir yabancı kaynak öz kaynak karşılaştırılması yapılacak olup, yabancı kaynakları öz kaynaklarını aşmayan işletmeler bu kısıtlamaya **tabi değildir**. Bu nedenle 656 – Kur Farkı Giderleri gibi hesaplar alt hesaplara ayrılarak yabancı kaynakla ilgili olanları ile 102-Bankalar vb. aktif hesaplar ile ilgili olanların ayrıştırılması gerekmektedir. Ayrıca aşağıda açıklanacağı üzere kur gelir gideri netleştirmesi için kaynak bazında, yani alt hesap bazında da ayrıştırma gerekmektedir.

YABANCI KAYNAK Nedir?

BİLANÇONUN KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR VE UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMIDIR. (Yani 3 ve 4 ana hesap grubunun tamamıdır.)

Kapsama Girmeyen Yabancı Kaynak Var mı? Örneğin Finansman Giderine Sebep Olmayan 320-Satıcılar, 340-Alınan Avanslar Vb. Hesaplar Hesaplamaya Dahil Edilecek mi?

Yukarıdaki tanımda hiçbir istisnadan bahsedilmediği için, 320 Satıcılar, 340 Avanslar, 360 Ödenecek Vergiler vb. finansman giderine sebep olmayan yabancı kaynaklar için bir istisna bulunmamakta olup, tamamı hesaplamada dikkate alınacaktır.

Aktif Düzenleyici Hesaplar Yabancı Kaynak Hesabında Dikkate Alınacak mı?

Aktif düzenleyici hesapların hesaplamada yabancı kaynak olarak dikkate alınmayacağını düşünüyoruz. Ancak uygulamada, verilen vadeli çeklerin 103 hesapta izlenmesi vb. MSUGUT'a uymayan uygulamalar nedeniyle veya bilanço makyajlaması nedeniyle, yabancı kaynakların aktif düzenleyici hesap olarak gösterilmesinin Bakanlıkça kabul görmeyeceğini değerlendirmekteyiz.

Aktif düzenleyici olmamakla birlikte ters çalışmaya başlamış hesaplara da bu şekilde dikkat edilmelidir. **Örneğin** bir alıcıdan alınan avans ilgili 120 alt hesap bakiyesini geçer ve bu alt hesap ter bakiye verirse, 340 Alınan Avanslar olarak dikkate alınması gerektiğini düşünüyoruz.

Hangi Tarihteki Özkaynak ve Yabancı Kaynak?

Her geçici vergi döneminin ve yılın son günü. Finansman Gider Kısıtlaması sonrası değil kısıtlama öncesi bilanço dikkate alınacak.

Finansman Gideri İle Finansman Geliri Netleşecek mi?

Gelirlerle giderler netleşmeyecek. Ancak aynı kaynağa ilişkin kur farkı gideri ile kur farkı geliri netleştirilebilir. Aynı kaynaktan anlaşılması gereken açıklanmamış olup, ana hesaplar değil alt hesaplar olduğunu düşünmekteyiz. Yani 3 farklı banka hesabından kaynaklı veya 5 farklı satıcıdan kaynaklı kur gelir ve giderleri mevcut ise, her biri kendi içinde netleştirilebilir. Ancak ana hesap bazında netleştirilemeyeceğini düşünmekteyiz. Dolayısıyla kur gelir ve giderlerinde bu ayrıştırmanın yapılması mükellefler lehinedir. Bu konu hakkında tebliğde örnekler mevcuttur.

TEBLİĞ ÖZETİ:

11.13.1. Kapsama giren mükellefler

Kapsam: Yabancı kaynakları öz kaynaklarını aşan kurumlar vergisi mükellefler.

Kapsam dışı: Emeklilik, sigorta, bankalar vs, Finansal kiralama şirketleri vs, Sermaye piyasası faaliyetinde bulunan şirketler vs....

11.13.2. Finansman gider kısıtlamasının uygulanacağı dönem

2021/1. geçici vergilendirme dönemi itibarıyla dikkate alınacaktır.

11.13.3. 2013'den önceki borçlanmalara ilişkin finansman giderlerinin durumu

Kanun 2013 yılında çıktığı için, öncesinden gelen yabancı kaynakların giderleri kısıtlamaya tabi olmayacak, 2013 yılından itibaren yapılan borçlanmaların giderleri kısıtlamaya tabi olacaktır.

11.13.4. Gider kısıtlaması kapsamına giren gider ve maliyet unsurları

Yatırım maliyetine eklenen giderler kısıtlamaya tabi değildir.

Yabancı kaynak dışı finansman giderleri kısıtlamaya tabi değildir. (Ör: Teminat mektubu komisyonları, tahvil ihracı baskı gideri, ipotek masrafları, geliri azaltan iskontolar.)

Ayrıca vade farkı hesaplanmayan Satıcılar vb. hesaplardan vade farkı ayrıştırılmaz.

Yabancı kaynak kullanım süresine bağlı olmayan giderler kısıtlamaya tabi değildir. (Ör: Kredi sözleşme damga vergisi, banka havale masrafları ve BSMV'si)

Kredinin grup şirketine birebir aktarılması halinde bu krediye isabet eden finansman giderleri devreden şirket için kısıtlamaya tabi değildir, ancak devralan şirket için kısıtlamaya tabidir.

Dış ticaret şirketlerinin aracı olarak aynı değerden alım ve ihracında gider birebir satıcıya yansıtılır ise gider kısıtlaması dış ticaret şirketinde değil yansıtılan şirkette kısıtlamaya tabi olacaktır.

Hesaplama örnekleri tebliğde yer almaktadır.

11.13.5. Geçici vergilendirme dönemlerinde finansman gider kısıtlaması

2021/1 geçici vergi döneminden itibaren hangi dönemde yabancı kaynak öz kaynağı geçerse ise o dönemde gider kısıtlaması uygulanacaktır.

11.13.6. Özel hesap dönemi 2021 yılı içinde sona eren mükelleflerin durumu

2021 yılı içinde biten hesap dönemi için gider kısıtlaması uygulanmayacak, 2021 yılında başlayan özel hesap döneminin ilk geçici vergilendirme döneminde uygulanacaktır.

11.13.7. Yıllara sari inşaat işleri olan mükelleflerde gider kısıtlaması uygulaması

Kısıtlamaya iş bittiği yılda tabi olacaktır. Ancak önceki dönem kesinleşen giderler kısıtlamaya tabi değil. Yani, finansman gider indirimi kısıtlamasına ilişkin hükümler 1/1/2021 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yürürlüğe girdiğinden, bu tarihten önce mahiyet ve tutar itibarıyla kesinleşmiş olan ancak yıllara sari inşaat ve onarma işlerinin kazancı için bittiği yılın kazancı olarak beyan edileceğinden henüz kurum kazancının tespitinde dikkate alınmamış olan finansman giderlerinin, inşaat ve onarma işi kazancının hangi yıl beyan edildiğine bakılmaksızın, gider indirimi kısıtlanmasına konu edilmemesi gerekmektedir

Hem Yıllara sari inşaat hem de diğer işler var ise, kar zarar tablosuna intikal ettirilen finansman giderleri o yılın gider kısıtlaması hesabında dikkate alınacaktır. Önceki bölümlerde de belirtildiği üzere yıllara sari inşaat ve taahhüt hesaplarının maliyetine intikal ettirilen- maliyete alınan finansman giderleri kısıtlamaya tabi tutulmayacaktır. Tebliğde bu konuda örnekler bulunmakta olup konunun daha iyi anlaşılması açısından bakılmasında fayda vardır.

11.13.8. Finansman gideri yanında finansman gelirin de bulunması durumu

Finansman giderleri ile gelirleri netleştirilmeyecektir. Ancak aynı kaynağa (alt hesaba) ilişkin kur farkı gideri ile kur farkı geliri netleştirilebilir. Kaynaktan anlaşılması gerekenin ana hesaplar değil alt hesaplar olduğunu düşünmekteyiz. Yani 3 farklı banka hesabından kaynaklı veya 5 farklı satıcıdan kaynaklı kur gelir ve giderleri mevcut ise her biri kendi içinde alt hesap bazında netleştirilmelidir.

Bu konu özellikli bir konu olup Tebliğde Örnekler mevcuttur.

11.13.9. Örtülü sermaye, transfer fiyatlandırması, binek otomobillerde gider kısıtlaması uygulamaları nedeniyle KKEG olarak dikkate alınan finansman giderlerinin durumu.

Çeşitli nedenlerle KKEG olarak dikkate alınmış olan finansman giderleri tekrar finansman gider kısıtlamasına tabi tutarın hesabında dikkate alınmayacaktır.

11.13.10. Adi ortaklıklarda finansman gider kısıtlaması

Finansman gider kısıtlaması uygulamasında adi ortaklıklar, adi ortaklığı oluşturan ortaklardan ayrı bir birim olarak değerlendirilecektir. Adi ortaklığın ortakları değil kendisi kısıtlamaya tabidir.

Adi ortaklığın finansman giderleri, adi ortaklığın ortakları tarafından doğrudan kendi finansman giderlerine dahil edilmeyecektir. Ancak, bilançolarında yabancı kaynak tutarı öz kaynak tutarını aşan adi ortaklıklarda, aşan kısma münhasır olmak üzere, finansman gider toplamının %10'u ortakların hisseleri oranında, verecekleri beyannamelerinde KKEG olarak dikkate alınacaktır.

Saygılarımızla.